

BIBLIJSKO - MOLITVENE ZAJEDNICE

SVETI PETAR I PAVAO

STALNO I PROMJENJIVO U CRKVI

Crkva nije statična veličina

Iz dosadašnjih smo izlaganja vidjeli da je Crkva živo biće, a ne neka **statična veličina**. Ona je živa jer je sastavljena od ljudi, živa je jer je trajno **oživljava Duh životvorac**. A temeljna je zakonitost svakog života: **trajna promjena**. Ovdje podsjećamo na izreku njemačkog filozofa Franza von Badera koji kaže: „**Svaki život podložen je zakonu paradoksa da ne smije ostati kod staroga ako želi ostati kod staroga.**“ Crkva je isto podložna tom paradoksu i u svojoj promjenjivoj veličini uvijek se mora mijenjati. U tom smislu vrijedi za nju pravilo: „**Ecclesia est semper reformanda**“ – Crkva se trajno mora mijenjati.

Nebo i zemlja proći će,

ali riječi moje neće proći.

– Matko 23, 32

Trajno u Crkvi

Svakako treba najprije kazati što je trajno, a što promjenjivo u Crkvi.

Trajno je u njoj ono što je Božanskog porijekla. Ono što spada u temeljnu zakonitost njezinog bića.

Trajno je u njoj to da je zajednica onih koji u Krista vjeruju, koje Duh sabire oko njega živoga i uskrsloga povezujući ih s Kristom i međusobno neizrecivim vezama koje nadilaze svako naše iskustvo.

Trajno je sve ono što spada na njezinu konstituciju, a to je da je sagrađena na Petru, da ima svoje poslanje koje joj je Gospodin predao.

Trajni su u njoj sakramenti koje slavi i po kojima se događa i uprisutnjenje Isusova otkupljenja.

Trajna je u njoj ustanova službe i službe u Crkvi spadaju na konstitutivni element njezinog bića.- Sve to skupa što smo nabrojili Crkva mora vjerno čuvati kao temeljnu zakonitost svojega bića, zajedno s apostolskim naukom kojega je primila.

DUH
SVETI,
ŽIVOTNI
DAH
CRKVE

Promjenjivo

Na prvi pogleda izgleda je sve određeno.

No nije tako. Već nam povijest prve Crkve pokazuje da su se s Crkvom zbivale mnoge promjene, a sve u cilju, kako bi što bolje mogla izvršiti svoje poslanje. Ona je poslana najrazličitijim narodima, rasama, jezicima i kulturama. Ne smije se kod toga poistovjetiti niti s jednom od tih veličina: **Crkva u Africi ne smije biti Europska, a niti u Europi Afrička. Kod Rimljana ne smije biti židovska, a kod Helena rimska.** To nam zorno ilustriraju pisci Evanđelja. Oni su itekako na to pazili. **Dok je Mateju bio prvenstveni** cilj da Židovima (on svoje Evanđelje prvenstveno piše upravo njima) pokaže da je baš taj Isus kojega su oni raspeli Mesija, a u isto vrijeme to za Rimljane pogane nije ništa značilo, budući da nisu imali kategoriju Mesije.

A close-up photograph of a stone inscription. The text is carved in a serif font and reads "VOX POPULI" on the top line and "VOX DEI" on the bottom line. The stone is weathered and has a reddish-brown hue. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights, emphasizing the texture of the stone and the depth of the carving.

VOX POPULI
VOX DEI

Marko ga, stoga, (jer piše svoje evanđelje upravo Rimljanima) **želi predstaviti prvenstveno kao Sina Božjega** (Rimljani su tu kategoriju imali). Kao takav Isus se prvenstveno očituje kao gospodar nad prirodom i njezinim zakonima i kao izgonitelj nečistih Duhova. On nastupa u sili Božjoj. **Luka**, koji svoje evanđelje piše za helenistički svijet nastoji Isusa Krista (koji je u pravom smislu Evanđelje predstaviti i izreći u šifri i kategorijama koje su tom svijetu bliže. Upravo taj nam primjer prve Crkve pokazuje da ona za svaku generaciju, svaku kulturnu sredinu u koju je poslana da joj naviješta, mora napisati „peto“ evanđelje, to znači „prereći“ Isusa Krista na razumljiv način za tu određenu generaciju, kulturu i povijesnu situaciju. Jednako to vrijedi i danas. Crkva je pred istim zadatkom. **Kako Isusa Krista navijestiti današnjem čovjeku.**

Pavlova situacija

Pavao je bio pred sličnom situacijom kad se nalazio u Ateni trebao drugi dan nastupiti na areopagu. Možda ni jedan svoj govor nije tako pomno pripremio. Znao je naime, da će ga slušati učeni ljudi, filozofi. Bio je svjestan da se nalazi u središtu kulture tadašnjeg svijeta. Dok danas čitamo taj njegov govor (Dj 17,22-34) **ne možemo se oteti dojmu ljepote i „logike“** kojom je taj govor složen. Upravo logički tjera u spoznaju. Ali, Pavao je doživio neuspjeh. Zašto? Nije računao na grčke kategorije, na platonističko filozofsko gledanje. Nastupio je sa židovskim kategorijama.

„Vjeruješ li u uskrsnuće?“

Naime, u **platonističkoj koncepciji uskrsnuće je bio nešto loše.**

Jer, duša je u tijelu kao u tamnici. Smrt znači oslobođenje. Kakav je to Bog koji se je ponovno dao zarobiti u tijelo? Stoga je razumljiva podrugljiva reakcija Atenjana: „**Kad čuše „uskrsnuće od mrtvih“** jedni se stadoše rugati, a drugi rekoše: „**Još ćemo te o tom slušati**“. Propalo je naviještanje, ostala je mala šačica onih koji su povjerovali. Možda će upravo na to aludirati Pavao kad bude pisao kako je „**mudrost ovoga svijeta ludost pred Bogom**“ (1 Kor 3,19).

Upravo u vezi s gore spomenutom problematikom trebamo istaknuti dva izraza koji su se posebno mogli čuti u koncilsko vrijeme. To su:

„znakovi vremena“ i „aggiornamento“.

I jedan i drugi su zahtjev koji se trajno postavlja pred Crkvu.

„Znakovi vremena“

Su događanja u svijetu određenog trenutka Crkve u kojima ona prepoznaje Božji govor za sebe koji ju poziva na određeno djelovanje. Ona se tom pozivu, želi li biti vjerna Duhu, treba odazvati. **Kao „znakove vremena“ ona prepoznaje** određena društvena raslojavanja, izrazite situacije čovječanstva ili pojedinih grupa ljudi. Povijesno gledajući znak je vremena **pojavljivanje proletarijata, socijalizacija država, klasnog raslojavanja, svjetski ratovi, globalizacija, novi smisao za jednakost svih ljudi** i sl. Sve su to pozivi Duha njoj da prepozna i svoj vlastiti put i svoje vlastito djelovanje.

Aggiornamento ili posuvremenjenje

je također zahtjev Duha u Crkvi da svoje biće tako prilagodi kako bi mogla služiti današnjem svijetu. Jasno je kod toga, da ta prilagodba u nikojem slučaju ne smije biti na štetu cjelovitosti njezina bića, koje trajno treba ostati cjelovito i ne okrnjeno.

Ona znači mora ostati u svem u dokraja vjerna svojem Utemeljitelju i onome što su joj apostoli predali, ali uvijek i službenica po kojoj će Bog spasiteljski zahvaćati ovaj svijet. Da bi to mogla biti, mora u svijetu biti **prepoznatljiva, progovoriti i svjedočiti na razumljiv način, njezini čini moraju od ljudi biti prepoznatljivi.**

Ona mora biti danas prepoznatljiva, to je aggiornamento.

Danas prepoznatljiva za današnji trenutak.

Ona ne smije živjeti kao konzervirani muzejski eksponat.

Ona ne smije svijetu progovoriti nekim starim arhaičnim jezikom kojega nitko ne razumije, niti u kategorijama koje su današnjem svijetu strane. Tako ne bi mogla izvršiti svoje poslanje.

Lijepo je rekao koncilski papa Pavao VI: „**Crkva nije poslana da sačuva sebe nego da spasi svijet**”. Da bi to mogla, da bi trajno mogla biti u službi spasenja ona mora biti prepoznatljiva.

Ona mora biti prepoznatljiva i u svojim činima koje čini. Zato je provedena i liturgijska reforma. Ljudi moraju znati o čemu se radi, a znakovitost čina mora biti shvaćena.

ZNAKOVI VREMENA

Iz svega što smo rekli vidimo da Crkva mora biti u trajnoj dinamici promjene da bi uspješno mogla izvršiti svoje poslanje. Bez te dinamičke promjenjivosti ona ne bi ni mogla ostati vjerna Kristu, a time ne bi vršila svoje poslanje. Na temelju svega toga zaključujemo da bi bilo posve krivo promatrati Crkvu kao okamenjenu nepromjenjivu veličinu i stalno govoriti: „**Crkva ima vremena, njoj se nikuda ne žuri**“, kako to ponekad čujemo. Crkvi se itekako žuri, ona nema nikada dosta vremena u odnosu na zadatke koji stoje pred njom kao i na iznenadni dolazak Gospodinov, koji može uslijediti svakoga časa.

**Riječ bijaše
ljudima svjetlo**

I Crkva, ako se vjerno ne otvara Duhu, ako ne pazi na „znakove vremena“ može itekako zakasni na određeni povijesni trenutak.

Zato je ona pred trajnom odgovornošću Kristu koji joj je povjerio poslanje. Crkva nije Bog i svaka bi takva identifikacija, bila pogrešna. Ona nije „**spora ali dostižna**“, već trajno mora biti pažljiva na svaki trenutak poticaja Duha Svetoga. Možemo stoga, u smislu onoga što smo gore rekli zaključiti da je promjena u Crkvi njezin trajni zadatak. Ona ni u kojem slučaju ne može sjesti na obalu rijeke povijesti i mirno promatrati kako ta rijeka teče kao da se to nje ništa ne tiče. **Jer, njezino je biće uronjeno u tu rijeku.**

